

تطبیق هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی
در نظام حقوقی ایران و فرانسه

تألیف:

فاطمه کردایی

نغمه عبدی

پویا رستم پور

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، اسلامشهر، ایران

آریا نقش ۱۳۹۷

سرشناسه	کردانی، فاطمه، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور	تطبیق هیات‌های حل اختلاف مالیاتی در نظام حقوقی ایران و فرانسه/ تألیف فاطمه کردانی، نغمه عبدی، پویا رستم‌پور؛ [برای] دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان اسلامشهر.
مشخصات نشر	تهران: آریان‌ش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۱۲ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	978-600-8904-73-1
وضعیت فهرست نویسی	فنی
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۰۹] - ۱۱۲.
موضوع	دانشگاه‌های مالیاتی -- ایران
موضوع	Tax courts -- Iran
موضوع	دانشگاه‌های مالیاتی -- فرانسه
موضوع	Tax courts -- France
موضوع	حقوق تطبیقی
موضوع	Comparative law
موضوع	حل اختلاف -- ایران
موضوع	Dispute resolution (Law) -- Iran
موضوع	حل اختلاف -- فرانسه
موضوع	Dispute resolution (Law) -- France
موضوع	مالیات -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Taxation -- Law and legislation -- Iran
موضوع	مالیات -- قوانین و مقررات -- فرانسه
موضوع	Taxation -- Law and legislation -- France
شناسه افزوده	عبدی، نغمه، ۱۳۵۷-
شناسه افزوده	رستم‌پور، پویا، ۱۳۶۸-
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان
رده بندی کنگره	۳۹۷-۴۶۳-۳۵ KML
رده بندی دیویی	۵۵/۳۴۳
شماره کتابشناسی ملی	۵۴۷۷۴۶۴

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۷۷۳۸۹
www.arianagsh20.ir

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی
خیابان وحید نظری، پلاک ۱۵۰، ۵



تطبیق هیات‌های حل اختلاف مالیاتی

در نظام حقوقی ایران و فرانسه

نویسندگان: فاطمه کردانی، نغمه عبدی، پویا رستم‌پور

چاپ: چاپ اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۲۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۴-۷۳-۱

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای نویسندگان محفوظ است

پیشگفتار

ژان ژاک روسو قرارداد اجتماعی را توافقی بین افراد می‌داند که در کمال آزادی اراده‌های فردی‌شان را کنار گذاشته و اراده عمومی ویژه‌ای را به وجود می‌آورند. این اراده عمومی یک قانون اساسی و مجموعه‌ای از قوانین و مقررات دیگر را بر پایه قواعد و میثاق‌های اجتماعی تصویب می‌کند و بر اساس آن، ماهیت روابط اراده فردی در اراده عمومی مشخص می‌شود. اراده عمومی از آن جهت مورد توافق قرار می‌گیرد که به رغم ایجاد نهاد حاکم بر اثر تعیین مرزها، اعمال حکومت به صورت فردی ناممکن است. پس اراده عمومی بر اساس رضایت اراده فردی به وجود آمده و شکل می‌گیرد. بنابراین، اراده عمومی یا دولت به معنای عام آن، به حکم توافق اراده‌های فردی، وظایفی چون حفاظت جامعه در برابر تهاجم و خشونت، برقراری مساوات و حمایت از یکایک افراد جامعه در مقابل بی‌عدالتی و ارائه خدمات عمومی را به عهده می‌گیرد. تعادل در برقراری روابط میان دو اراده و نحوه متمرکز کردن اراده عمومی به شأن ایجاد خود بر اساس اراده‌های افراد نه تنها شامل حفظ منافع همه اعضای جامعه در زندگی جمعی است، بلکه به اعتدال در رسیدن جامعه ابزاری برای توانمند کردن افراد در راه دستیابی به مراتب است. این افراد به طور انفرادی قادر به رسیدن به آنها نیستند. در این چارچوب، جامعه می‌تواند به مثابه ابزاری ضروری برای به کمال رسیدن توانایی‌های نهفته در وجود انسان تلقی شود.

با توجه به نظام‌های حکومتی، اراده افراد، به طور مستقیم یا غیرمستقیم نمایندگان خود را در حکومت برای تضمین حقوق فردی و زندگی جمعی تعیین می‌کند. عدم برقراری تعادل و روابط بین خواسته‌های افراد و اقدامات حکومت در وضع، اجرا و نظارت بر قوانین و مقررات اصولاً از دو عامل اصلی ناشی می‌شود. یکی ناکافی بودن آگاهی‌های افراد جامعه در تعریف و تعیین خواسته‌ها و هدایت و کنترل آن به نمایندگان خود در حکومت و دیگری فاصله گرفتن دولت‌ها از اراده افراد و اولویت یافتن اراده گروهی، صنفی و شخصی در مقابل اراده عمومی بر گرفته از اراده‌های فردی است.

آثار این عدم تعادل ناشی از هر دو عامل به افراد جامعه زیان وارد نموده و مشخصات را به بار می‌آورد. شاید زندگی افراد جامعه در ارتباط با عامل اول به تعبیری همچون قاعده اقدام علیه خود در علم حقوق یا ضرب‌المثل خود کرده است. تعبیر نیست از یک طرف و نسبی بودن آگاهی‌ها، تفاوت اراده هر یک از جوامع و مقتضیات زمان و در نتیجه به شمار آوردن نتایج حاصله با سیاست افراد از طرف دیگر کمتر مورد توجه است؛ اما عموماً فاصله گرفتن حکومت‌ها از اراده و خواسته‌های فردی را منشأ قانون‌گریزی و حتی فائزین به گریزی رابطه‌ای معکوس با مقبولیت دولت‌ها در نزد افراد جامعه و اعتمادی مابین دارد؛ یعنی هرچه اعتماد افراد جامعه به دولت زیادتر باشد، قانون‌گریزی کمتر و چنانچه دولت‌ها بی‌توجه به منافع عمومیت افراد جامعه باشند و نتوانند اعتماد عمومی را جلب کنند، افراد جامعه به

قصد مقابله، گذشت فردی خود را کاهش می‌دهند و درصدد ستیز با دولت برمی‌آیند.

قانون مالیات‌ها از مهم‌ترین قوانینی است که روابط بین اراده فردی و اراده عمومی را به طور ملموس برقرار می‌کند؛ رابطه‌ای که نقاط برخورد نزدیک، متعدد، گسترده و مستمری را نشان می‌دهد. حاصلات و تأثیر عایدات حاصل از اعمال قانون مالیات‌ها در استحکام و بقا و یا تزلزل حکومت‌ها بر هیچکس پوشیده نیست. به ترتیبی که فرار از پرداخت مالیات به حکومت‌های ظالم نه تنها اقدامی برای حفظ حقوق شخص بلکه به عنوان یک ارزش جمعی و اجتماعی تلقی می‌گردیده است و صاحب‌نظران سیاسی عموماً ریشه مالیات‌گریزی و مالیات ستیزی را در چنین رابطنی می‌دانند. هر چند برخی از علمای علم اقتصاد، کوشش در طفره رفتن از پرداخت مالیات را ناشی از مصرف بهینه امکانات و رفتاری نامصدانه و حتی مبتنی بر طبیعت انسان می‌دانند، امری که با این تعریف که علم اقتصاد رفتار بشر را در رابطه با هدف‌ها و امیال وی از یک سو و منابع کمیاب موجود و مصارف مختلف آنها از سوی دیگر بررسی می‌کند، مطابقت دارد؛ اما با در نظر گرفتن فرصت تاریخی استثنایی ایجاد شده پس از انقلاب به واسطه مظهریت حکومت از اراده عمومی افراد جامعه به رنگی تحلیل صاحب‌نظران سیاسی پس از بالغ بر بیست سال و بدون توجه به ریشه‌یابی سایر علل گریز از پرداخت مالیات، شکل‌گیری حقوق عمومی و چارچوب اصولی تبدیل اراده عمومی به قوانین، ناپایداری قوانین مالیاتی و اصلاحات مکرر و صرفاً ظاهری را به دنبال داشته است. از

این‌روست که در شرایطی که روند تکاملی تشخیص مالیات در سطح جهان از تشخیص مالیات توسط مأموران مالیاتی به تشخیص مالیات توسط مؤدیان یا به بیانی دیگر خود تشخیصی در تغییر است، عباراتی چون مالیات‌ستیزی، مالیات‌گریزی، ترفندستیزی مالیاتی و اقدامات ضد ترفند جاذبه بیشتری پیدا کرده است. این دو روند کاملاً رابط اعتماد و گریز مالیاتی را نشان می‌دهد.

با تأکید بر تکلیف دولت‌ها بر اعمال اراده افراد جامعه، باید در شناسایی و ایجاد سوءتفاهم در قانون‌گریزی به طور اعم و مالیات‌گریزی به طور اخص توجه ویژه کرد و به جای تمرکز بر مؤدیان و برقراری رابطه‌ای اتهامی به جای اعتمادی، بر ساختار سنتی و تاریخی به جا ماند در دولت نظری افکند. این رفتار سنتی مانع از استفاده از فرصت استثنایی ایجاد شده پس از انقلاب ناشی از روابط جدید افراد و دولت گردید و از ناآیداری و تغییر قانون مالیات‌ها و اصلاحات بعدی و همچنین پیمان‌نویس تهیه‌شده و تردیدهای موجود در تصویب آن که خود ریشه‌های «الین‌گریزی» را فراهم می‌کند، می‌توان نتیجه گرفت که مسئولیت کم‌تری در گریز مالیاتی متوجه مؤدیان است.

به طور کلی مالیات مظهر حاکمیت دولت است و با توجه به نقش مهمی که به عنوان نخستین و مهم‌ترین درآمدهای عمومی در تأمین هزینه‌های عمومی ایفا می‌کند، از اهمیت به سزا و جایگاهی ویژه در نزد دولت‌ها، برخوردار است و یکی از جوانب مهم مالیات، حل اختلافات مالیاتی می‌باشد. در این کتاب سعی بر این است تا ساختار

هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی قوه مجریه در ایران و فرانسه به روش تحلیلی-توصیفی با استفاده از جمع‌آوری، ثبت، تجزیه و تحلیل و تفسیر شرایط موجود است و گردآوری اطلاعات، به شیوه‌ی کتابخانه‌ای و مراجعه مستقیم به منابع و مآخذ مورد بررسی و مقایسه قرار گیرد و به این منظور گردآوری اطلاعات از طریق کتب، مقالات موجود در مجلات و سایت‌های حقوقی با استفاده از شیوه فیش‌برداری صورت گرفته است.

www.ketab.ir